

Maten – En hävstång för regional utveckling

Våra matsystem och matmiljöer är i dag långt ifrån hållbara eller hälsofrämjande – varken produktionen eller konsumtionen. En omställning är nödvändig och även om utmaningarna är globala ligger många lösningar på regional och lokal nivå. Det finns stora möjligheter med omställningen, exempelvis ökat företagande genom god folkhälsa och ökat företagande genom lokalproducerad mat och aktiv besöksnäring.

Regeringen driver omställningen nationellt genom livsmedelsstrategin, som samlar flera myndigheter kring målet att skapa en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja som bidrar till ökad produktion, tillväxt, sysselsättning och uppfyllda miljömål. Ansvar och insatser rör produktion och konsumtion liksom folkhälsa och beredskap. På samma sätt som på nationell nivå berör maten på regional nivå flera områden som miljö, klimat, folkhälsa, besöksnäring, beredskap, innovationskraft och kompetensförsörjning. För att lyckas i omställningen krävs ett systemperspektiv och samverkan över sektorsgränser och samhällsnivåer.

Reglab bjuder därför in medlemmar och partner till ett lärlabb om hur mat kan fungera som en hävstång för regional utveckling. Tillsammans utforskar vi hur regionerna kan bidra till omställningen av matsystemet, synergier och framgångsfaktorer samt hur arbetet kan bli mer sammanhållet och systematiskt.

Bakgrund

Dagens matsystem driver klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och ökande ohälsa, samtidigt som stora delar av världens befolkning saknar tillgång till en hälsosam kost. EAT–Lancet-kommissionen framhåller att matsystemet är den enskilt största orsaken till att planetära gränser överskrids och att en genomgripande omställning krävs för att skapa hållbara, rättvisa och hälsosamma matsystem.

Regeringen driver omställningen nationellt genom livsmedelsstrategin, uppdaterad 2025 till livsmedelsstrategi 2.0. Arbetet samlar flera myndigheter kring målet att skapa en konkurrenskraftig, hållbar livsmedelskedja som bidrar till ökad produktion, tillväxt, sysselsättning och uppfyllda miljömål. Samtidigt är ansvar och insatser inom matsystemet fragmenterade eftersom frågorna ligger utspridda över flera politikområden och myndighetsuppdrag – från produktion och konsumtion till folkhälsa och beredskap.

I denna komplexa struktur spelar regionerna en särskilt viktig roll. Matfrågorna genomsyrar hela det regionala uppdraget: hälso- och sjukvård, hållbar regional utveckling, näringsliv, folkhälsa, kretslopp, kultur och besöksnäring. Regionala livsmedelsstrategier – ofta framtagna i bred samverkan – utgår från nationella mål men anpassas till lokala behov och prioriteringar, och flera regioner väver in mat, livsmedel eller bioekonomi i sina strategier för smart specialisering.

Eftersom utmaningarna är globala men lösningarna i hög grad är regionala och lokala, kan regionerna fungera som en samlande kraft som integrerar folkhälsa, miljö och näringslivsutveckling. Genom offentlig upphandling, innovationsarbete och partnerskap mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor kan regionerna dessutom driva fram hållbara matmiljöer och stimulera nya marknader.

Lärlabb: Maten – En hävstång för regional utveckling

Reglab bjuder in medlemmar och partner till ett lärlabb om hur mat kan fungera som en hävstång för regional utveckling. Vi träffas under en fysisk och två digitala workshoppar under våren 2026. I lärlabbet kommer vi att utforska hur regionala utvecklingsaktörer kan arbeta med mat som en hävstång för omställning av matsystemet och matmiljöer samt hur arbetet kan bli mer sammanhållet och systematiskt. Lärlabbet kommer att;

- ge aktuella inspel kring problem och utmaningar i dagens matsystem och matmiljöer samt en karta av intressenter och aktörer på nationell, regional och lokal nivå.
- Skapa en bättre förståelse för hur mat kan vara en hävstång i det regionala utvecklingsarbetet kopplat till uppdrag och strategier, inte minst livsmedelsstrategin 2.0
- bidra med verktyg och samarbetsformer för en skjuts i det egna arbetet på hemmaplan
- möjligheter till samverkan med olika aktörer på nationell, regional och lokal nivå.
- Delade kunskaper och erfarenheter, och ett större kollegialt nätverk.

Varför. Lärlabbet syftar till att utforska hur regionala utvecklingsaktörer kan arbeta med mat som en hävstång för omställning av matsystemet. Med utgångspunkt i de uppdrag, mandat, roller och verktyg vi redan har jobbar vi med ett systemperspektiv. Det övergripande målet är att stärka regionernas kapacitet att omsätta strategier i handling för hållbara matsystem och hälsosamma matmiljöer.

Vem. Lärlabbet vänder sig till dig som är intresserad av hur du i ditt uppdrag kan arbeta för en hållbar omställning av matsystemet. Du kanske arbetar konkret med en regional livsmedelsstrategi eller mer generellt med folkhälsa, hållbarhet, näringsliv, innovation eller destinationsutveckling. Reglabs medlemmar och partner kan delta med upp till fyra personer. Vi ser gärna att ni är flera från samma organisation med en bredd i uppdrag. Kontakta oss gärna om ni har funderingar kring vem som bör delta.

Hur. Lärlabbet innehåller gemensamt lärande, erfarenhetsutbyte och inspiration. Det bygger på aktuell forskning, myndighetssamverkan, regionala exempel, samt reflekterande samtal. Deltagarna förväntas delta i de gemensamma träffarna, och avsätta tid för förberedelser och hemarbete. Deltagarna ansvarar också för att dela kunskapen inom den egna organisationen.

Lärlabbet leds enligt Reglab-modell av *Christel Gustafsson* från Reglab samt *Susann Ask* som är regional innehållsledare från Region Kronoberg.

Program

Vi träffas vid tre tillfällen med start i april 2026. Den preliminära programstommen ser ut så här, men kan komma att förändras i samråd med deltagarna.

Workshop 1. Framtidens matsystem – omvärld och framtid (fysisk)

- Introduktion, mål och förväntningar.
- Inspiration och dialog om hur matsystemet och matmiljöer ser ut idag, hur de behöver förändras och regionernas potentiella roll i omställningen
- Regional kartläggning av matsystemet

Tid och plats: Fysisk träff i Stockholm **den 23 april, 2026** kl. 10.00-15.30

Workshop 2. Regionernas roll och uppdrag i omställningen (digital)

- Regionernas olika uppdrag
- Inspiration och dialog om hur matsystemet ser ut idag, hur det behöver förändras och regionernas potentiella roll i omställningen
- Regional kartläggning av matsystemet

Tid och plats: Digital träff **den 21 maj, 2026** kl. 10.00-15.00

Workshop 3. Samverkan som gör skillnad (digital)

- Framgångsfaktorer för flernivåsamverkan mellan akademi, offentlig sektor, näringsliv och civilsamhällets organisationer
- Inspiration och dialog om regionala kompetenscentrum
- Lärdomar och framåtblick

Tid och plats: Digital träff **den 16 juni, 2026** kl. 10.00-15.00

Anmälan. Anmälan sker via anmälningslänken på www.reglab.se. Sista anmälningsdag **31 mars, 2026**

Kostnad. Kostnaden för att delta i lärlabbet är 1000 kronor per person. Deltagarna står själva för resor och logi.

Information och dokumentation. All information och dokumentation samlas på www.reglab.se Om du har frågor eller funderingar, kontakta gärna kansliet:
Emma Ejemark emma.ejemark@skr.se (praktiska frågor).
Christel Gustafsson christel.gustafsson@skr.se (innehåll).